

ممتاز نمی‌دانست. حتی ماهیانه ۵ تومان شهریه می‌گرفت و در امور معیشتی کاملاً مانند یک طلبه معمولی زندگی می‌کرد.

رئیس موسسه کتاب‌شناسی شیعه گفت: ایشان تمام وجوهات را صرف طلاب می‌کرد تا جایی که پس از ارتحالش، خانواده‌اش در تنگدستی به سر می‌برند. صورت‌برداری از اموال ایشان نشان می‌دهد، با وجود داشتن پول، آن را برای طلاب هزینه می‌کرد.

حجت‌الاسلام مختاری افزود: در سیل سال ۱۳۵۳ قمری قم که حدود ۱۰۰۰ خانه ویران شد، آیت‌الله حائری ۷۰ هزار تومان جمع‌آوری کرد و خود متکفل بازسازی شد، در حالی که رضاشاه فقط ۱۰ هزار تومان کمک کرد.

استاد حوزه بیان کرد: ایشان به جای افزایش حجم آثار، بر غنای محتوایی تأکید داشت. حتی در تصحیح متون، یک کلمه اضافه را حذف می‌کرد تا بیت‌المال بی‌جهت هزینه کند. شخصاً به خوابگاه‌های طلاب سرکشی می‌کرد و از احوال طلاب جدیدالورود جويا می‌شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری ادامه داد: هیچ‌گاه از وجوهات برای چاپ آثار خود یا فرزندان‌ش استفاده نکرد. با وجود مرجعیت، به پسرش توصیه کرد از آیت‌الله نائینی تقلید کند و خود را هم‌تراز او دانست.

وی اظهار کرد: روش تدریس ایشان چنان اثرگذار بود که در مدت کوتاه ۱۵ سال، شاگردانی مانند امام خمینی رحمه‌الله را تربیت کرد. تقریرات درس‌های ایشان که توسط آیت‌الله اراکی نوشته شده بود، ۷۰ سال بعد چاپ شد، چون عجله‌ای در انتشار نداشت. در شرایط سخت سیاسی، با تدبیر خاصی هم حوزه را حفظ کرد و هم در مقابل سیاست‌های ضد دینی ایستاد.

این محقق حوزوی با اشاره به مشکلات فعلی حوزه‌ها تأکید کرد: امروز باید به دنبال کشف رموز موفقیت بزرگان مانند آیت‌الله حائری باشیم. ساده‌زیستی، نظارت مستقیم، تأکید بر کیفیت و مدیریت جهادی از جمله این رموز است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری در پایان با اشاره به کتاب خود درباره حضرت آیت‌الله حائری، گفت: این کتاب با همکاری سید عباس رضوی تألیف شده و به بررسی جامع شخصیت و شیوه‌های مدیریتی مؤسس حوزه علمیه قم پرداخته است.

صفوی و نیز در مورد اختیارات شهرداری قم، نشان‌دهنده اعتقاد ایشان به ولایت فقیه بود.

این محقق حوزوی در پایان سخنان خود نتیجه‌گیری کرد: تأسیس حوزه قم توسط آیت‌الله حائری، تربیت نیروهایی مانند امام خمینی رحمه‌الله توسط حضرت آیت‌الله بروجردی و در نهایت تشکیل حکومت اسلامی توسط امام رحمه‌الله، حلقه‌های زنجیروار یک حرکت تاریخی بودند که ثمره آن امروز به برکت انقلاب اسلامی نصیب ما شده است.

• احیای معارف اسلام در ایران و جهان از برکات احیای حوزه علمیه قم است

حجت‌الاسلام والمسلمین تکیه‌ای مسئول ستاد مرکزی اعتکاف کشور هم در ادامه نشست گفت: از برکات آثار احیای حوزه علمیه توسط آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله احیای معارف اسلام در ایران و کشورهای اسلامی است و امروزه در نقاط مختلف جهان مراسمات مذهبی برگزار می‌شود و این از آثار و برکات تربیت شدگان آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله است.

• ده نکته مدیریتی از سیره آیت‌الله حائری

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا مختاری

هم در ادامه نشست ضمن اشاره به زمینه‌های تربیتی حضرت آیت‌الله حائری یزدی، به ده نکته مدیریتی از سیره مؤسس و احیاگر حوزه علمیه قم پرداخت و گفت: آیت‌الله حائری خود را از طلاب

در نشست علمی شخصیت‌شناسی حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله عنوان شد

حاج شیخ طراحى دقیقى برای حوزه در برابر امواج جهانى و منطقه‌ای داشت

مؤسس ارائه داد.

استاد حوزه علمیه قم به تحلیل شرایط سیاسى ایران پس از مشروطه پرداخت و گفت: پس از مشروطه و شهادت آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، جامعه ایران به مدت ۱۵ سال دچار بحران هویت شد. در این شرایط، دو فتوا از دو مرجع بزرگ شیعه صادر شد؛ یکی در تهران که مشروطه‌خواهان را محارب با امام زمان علیه‌السلام دانست و دیگری در نجف که مخالفان مشروطه را محارب اعلام کرد.

وی افزود: این اختلاف نظر‌ها موجب شد علما به این نتیجه برسند که باید پایگاه فکری مستحکمی در داخل ایران ایجاد شود. آیت‌الله حائری یزدی با درک این ضرورت تاریخی، حوزه علمیه قم را در سال ۱۳۰۱ شمسی بازنآسیس کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین معصومی به تحلیل مواضع آیت‌الله حائری در برابر رضاشاه پرداخت و گفت: در سال ۱۳۱۴ شمسی، هنگامی که زمزمه‌های کشف حجاب به گوش رسید، آیت‌الله حائری با ارسال تلگرافی به رضاخان، به صراحت با این طرح مخالفت کرد.

این استاد حوزه با اشاره به کیاست سیاسى آیت‌الله حائری تأکید کرد: ایشان در شرایط خفقان رضاخانی به جای مقابله مستقیم که منجر به نابودی حوزه نوپای قم می‌شد، با استراتژی هوشمندانه‌ای عمل کردند. تأسیس حوزه علمیه قم و تربیت نیروهای کارآمد، مهمترین اقدام ایشان برای حفظ هویت شیعی ایران بود.

معصومی به نقش حضرت آیت‌الله بروجردی رحمه‌الله در تثبیت حوزه علمیه قم اشاره و عنوان کرد: پس از حضرت آیت‌الله حائری، حضرت آیت‌الله بروجردی با تشکیل لجنه‌های علمى و گسترش مراکز اسلامی، حوزه علمیه قم را تثبیت کردند. موضع‌گیری ایشان در قضیه اعدام شهید نواب

مدیر حوزه‌های علمیه کشور در نشست علمی شخصیت‌شناسى آیت‌الله‌العظمى حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله، تصریح کرد: حاج شیخ طراحى دقیقى برای حوزه در برابر امواج جهانى و منطقه‌ای داشت و در شرایطى که همه عالم تحت تأثیر موج تمدن غربى بود، ایشان نگاه جدیدی ارائه داد و نتیجه این نگاه به انقلاب اسلامى منجر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، نشست علمی شخصیت‌شناسى آیت‌الله‌العظمى حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله با حضور آیت‌الله درى نجف‌آبادى نماینده ولی فقیه در استان مرکزی و اساتید حوزه در محل برگزاری همایش یکصدمین سالگشت بازنآسیس حوزه علمیه قم برگزار شد.

آیت‌الله اعرافى مدیر حوزه‌های علمیه کشور ضمن حضور در این نشست و تقدیر از حضور بزرگان و اساتید در همایش یکصدمین سالگشت بازنآسیس حوزه علمیه قم، مطالبی را در مورد شخصیت آیت‌الله‌العظمى حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله بیان کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با تشکر از اساتید حاضر در این نشست علمى، گفت: بنده به احترام منشور حضرت آقا و پیام بزرگان، مباحثی که آماده کرده بودم در همایش یکصدمین سال بازنآسیس حوزه علمیه قم ارائه دهم را حذف کردم، چرا که ادای احترام به بزرگان اقتضا می‌کرد از بیانات ایشان استفاده کنیم.

آیت‌الله اعرافى سپس در سخنان کوتاهی سه نکته اساسی را در تحلیل سیره حضرت آیت‌الله حائری یزدی رحمه‌الله عنوان کرد:

هجرت‌های پی‌درپی: مرحوم حاج شیخ از زمانی که از مهرجرد و مید خارج شدند تا استقرار در قم، هشت هجرت داشتند. هجرت یک مقوله بسیار راهبردی در اندیشه قرآنی ماست. حاج شیخ مرد هجرت‌های بزرگ بود.

نگاه سیاسى عمیق: حاج شیخ طراحى دقیقى برای حوزه در برابر امواج جهانى و منطقه‌ای داشت. در شرایطى که همه عالم تحت تأثیر موج تمدن غربى بود، ایشان نگاه جدیدی ارائه داد و این نگاه بالاتر از همه بزرگانی بود که مشروطه را پایه‌ریزی کردند. نتیجه این نگاه به انقلاب اسلامى منجر شد.

مدیریت نظام‌مند: مدیریت دو نوع است؛ نوع اول شکلى و مبتنى بر قواعد معمول است، اما نوع دوم نیاز به نظریه، عمق دانشى و شناخت موقعیت دارد. مدیریت مرحوم حاج شیخ از این قسم بود که منجر به ایجاد یک نظام کلان شد.

• آیت‌الله حائری یزدی رحمه‌الله در مقابل رضاخان با راهبرد هوشمندانه‌ای عمل کردند

حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابراهیم معصومی نیز مطالبی را از فعالیت‌های حاج شیخ در حوزه‌های علمیه کشور در نشست علمی شخصیت‌شناسى آیت‌الله‌العظمى حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رحمه‌الله، تصریح کرد: حاج شیخ طراحى دقیقى برای حوزه در برابر امواج جهانى و منطقه‌ای داشت. در شرایطى که همه عالم تحت تأثیر موج تمدن غربى بود، ایشان نگاه جدیدی ارائه داد و این نگاه بالاتر از همه بزرگانی بود که مشروطه را پایه‌ریزی کردند. نتیجه این نگاه به انقلاب اسلامى منجر شد.

مدیریت نظام‌مند: مدیریت دو نوع است؛ نوع اول شکلى و مبتنى بر قواعد معمول است، اما نوع دوم نیاز به نظریه، عمق دانشى و شناخت موقعیت دارد. مدیریت مرحوم حاج شیخ از این قسم بود که منجر به ایجاد یک نظام کلان شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مقالات ارائه شده در کمیسیون «علوم قرآن و تفسیر» همایش بین‌المللی یکصدمین سالگشت بازنآسیس حوزه علمیه قم، با حضور آیت‌الله رجبى عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه و رئیس موسسه امام خمینی برگزار و در آن جایگاه تفسیر و علوم قرآن در حوزه علمیه قم بررسی شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مقالات ارائه شده در کمیسیون «علوم قرآن و تفسیر» همایش بین‌المللی یکصدمین سالگشت بازنآسیس حوزه علمیه قم عبارتند از «سیر تطور تفسیر قرآن در حوزه علمیه قم طی سده چهاردهم شمسی» توسط حجت‌الاسلام غلامعلی عزیزی کیا؛ «شخصیت‌های برجسته حوزه علمیه قم در سده چهاردهم، علامه طباطبایی رحمه‌الله» توسط حجت‌الاسلام امیررضا اشرفی؛ «شخصیت‌های برجسته حوزه علمیه قم در سده چهاردهم، آیت‌الله معرفت» توسط حجت‌الاسلام حامد معرفت و «مواجهه حوزه علمیه با جریان‌ات رقیب و دفع شبهات در سده اخیر» توسط حجت‌الاسلام محمدهادی منصوری.

حجت‌الاسلام حامد معرفت فرزند آیت‌الله محمدهادی معرفت در این نشست علمی در ارائه خود به تبیین سیره اخلاقی و علمی مرحوم آیت‌الله معرفت پرداخت و گفت: آیت‌الله محمدهادی

ادامه از صفحه قبل

• رسالت جامعه‌الزهرای علیها‌السلام در مسائل بانوان و خانواده

رئیس شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خوارهان عنوان کرد: نکته دوم این است که جامعه‌الزهرای علیها‌السلام به‌صورت ویژه، نقطه محوری برای تبیین اندیشه اسلامی در قلمروى مسائل مرتبط با بانوان و خانواده به‌شمار می‌آید؛ البته این تعبیر را به‌کار نمی‌برم تا بگویم، جامعه‌الزهرای علیها‌السلام باید صرفاً در این حوزه‌ها ورود پیدا کند؛ خیر، علم و اندیشه اسلامی مرز زن و مرد نمی‌شناسد. همه افراد چه زن و چه مرد، می‌توانند و باید در این میدان وسیع و بی‌نهایت معرفت اسلامی ورود پیدا کنند و نقش‌آفرین باشند. درعین حال، باید اذعان کرد که حوزه خوارهان به‌طور طبیعی تمرکز و اولویت بیشتری بر مقولات زن و خانواده دارد و به‌همین دلیل، انتظار بیشتری نیز از آن می‌رود؛ بدون آنکه بخواهیم فعالیتش را صرفاً به این قلمرو محدود کنیم.

• مسأله زن و خانواده میدان تقابل تمدنى ما با غرب

آیت‌الله اعرافى خاطرنشان کرد: باید توجه داشت که یکی از مهم‌ترین میدان‌های تقابل تمدنى ما با غرب همین مسأله زن و خانواده است. اگر بخواهیم هفت یا هشت حوزه اصلی رویارویی با تمدن غرب را فهرست کنیم، قطعاً یکی از آن‌ها همین مقوله خواهد بود؛ از همین‌رو از جامعه‌الزهرای علیها‌السلام و حوزه بانوان انتظار ویژه‌ای در این زمینه می‌رود.

وی با اشاره به اینکه ما در ساحت‌های فلسفی، فقهی و علوم اسلامی هم نیاز به عمق علمی داریم و هم نیازمند تولید نظریه‌های واسط هستیم، گفت: به باور من شهید مطهری رحمه‌الله تفاوتش با بسیاری از بزرگان از جمله فلاسفه بزرگ ما، در تولید نظریه‌های واسط بود؛ علامه طباطبایی و استاد مصباح یزدی رحمه‌الله نیز چنین بودند.

• ضرورت شناخت ذهن و ضمیر جوان امروز

آیت‌الله اعرافى عنوان کرد: آنچه این بزرگان را از دیگر متفکران ممتاز می‌کرد، این بود که توانایی داشتند از دل علوم اسلامی، نظریه‌هایی فراوری کنند که بتواند در فضای زمانه نقش‌آفرین شود. لازمه این کار، شناخت ذهن و ضمیر جوان امروز و آگاهی از فرهنگ زمانه بود. سپس مباحثی که در فقه، کلام و تفسیر وجود داشت، مورد بازخوانی و فراوری قرار می‌گرفت تا بتواند، نسل جوان را درگیر کند. این دقیقاً همان نقطه قوت شهید مطهری رحمه‌الله بود. اکثر آثار او را می‌توان نظریه‌های واسط دانست؛ یعنی آن نظریه‌های عمیق اسلامی که پس از پردازش به‌گونه‌ای عرضه می‌شد که ذهن مخاطب را درگیر کند، بر دل بنشیند و منشأ تحول عملى و میدانى شود.

مدیر حوزه‌های علمیه خاطرنشان کرد: از این‌رو، در زمره مأموریت‌های مهم شما، بازآفرینی، فراوری و عرضه نوین اندیشه اسلامی بر پایه نیازهای میدان واقعی و اجتماعی، ضرورتی جدی و غیرقابل اغماض است.

• توصیه‌هایی به مسئولان جامعه‌الزهرای علیها‌السلام

آیت‌الله اعرافى خطاب به مسئولان جامعه‌الزهرای علیها‌السلام گفت: در کنار تمامی فعالیت‌هایی که دارید، پیشنهاد می‌کنم، یک رویکرد نخبگانی برای پنج تا ده سال آینده در نظر بگیرید. از میان هزاران دختر و بانوی بزرگوار که در حال تحصیل و تدریس هستند، حداقل ۱۰۰ نفر را به‌طور کاملاً آزاد، به‌شکلى عمیق و جدی برای تربیت به‌عنوان فقیهان، فیلسوفان، مفسران و صاحب‌نظران برجسته برای ده تا بیست سال آینده برگزینید. اگرچه در این سال‌ها برخی تربیت شده‌اند؛ اما پس از چهل سالگی، از اینجا انتظار می‌رود که بگویند: ما اکنون فقیهان، مفسران و شخصیت‌های علمى صاحب‌نظری داریم که مرجع و ملجأ علمى حوزه خواهند بود.

مدیر حوزه‌های علمیه یادآور شد: برای تحقق این امر، قطعاً نیاز به تمهیدات و حمایت‌های ویژه‌ای دارید تا این افراد با اولویت سنت‌های حوزوی و رویکردهای عمیق، راحت و آزاد به درجات بالای علمى دست یابند.

• ورود به میدان‌های رقابت کلان علمى مرد و زن ندارد

آیت‌الله اعرافى با تأکید بر لزوم ورود به میدان‌های رقابت کلان حوزه، گفت: هم‌اکنون حوزه بانوان و جامعه‌الزهرای علیها‌السلام دارای کتاب سال، انجمن‌های علمى و ده‌ها کار در زمینه مسائل بانوان هستند که پایه‌گذاری و گسترش یافته‌اند. این‌ها فصل‌های خوب و درخشانی است؛ اما باید در برخی از رویدادهای کلان حوزوی که رقابت‌های بزرگی را به وجود می‌آورد، حضور فعال داشته باشید. این به‌نفع خواهران خواهد بود؛ چراکه میدانی است که مرد و زن ندارد. رقابت در این عرصه‌های علمى و غیرعلمى، می‌تواند در مأموریت‌های مختلف، کارساز و اثرگذار باشد و برای همه مفید خواهد بود.

مدیر حوزه‌های علمیه همچنین گفت: ده‌ها طرح در مدیریت حوزه علمیه برای برادران وجود دارد که نقاط تلاقی با جامعه‌الزهرای علیها‌السلام دارند و ظرفیت‌های هم‌افزایی به‌همراه می‌آورند. اگر روی این طرح‌ها کار شود، می‌توان آفاق جدیدی را گشود.

• پایگاه کار هوش مصنوعى خود را به‌روز کنیم

وی ادامه داد: هوش مصنوعى عرصه دیگر دارای اهمیت است. باید پایگاه کار هوش مصنوعى خود را به روز کنیم. حوزه در برخی مقاطع پیشگام بوده است مانند مرکز تحقیقات کامپیوترى علوم اسلامی نور؛ اکنون باید با شتاب و جدیت بیشتری برای پیشگامی در عرصه هوش مصنوعى حرکت کنیم.

آیت‌الله اعرافى در پایان گفت: پیشنهاد می‌کنم که منشور رهبری معظم را با نگاه جامعه‌الزهرای علیها‌السلام بازخوانی کرده و نسبت خود را با آن مشخص کنید. ایده‌های خود را آماده کرده و در مسیر تحقق این اهداف گام بردارید.

بودند که از قریه میس جبل عامل به اصفهان هجرت می‌کند و جد بزرگ او با خانواده به کربلا می‌رود و در آن‌جا زندگی می‌کند.

حجت‌الاسلام معرفت خاطرنشان ساخت: بهار زندگی مرحوم آیت‌الله معرفت در قم رقم می‌خورد و اکثر تولیدات و ثمرات ایشان در حوزه علمیه قم بوده است.

فرزند آیت‌الله معرفت در ادامه به تبیین برخی خدمات مهم آن مرحوم در عرصه علوم قرآنی پرداخت و ابراز داشت: اگر بخواهیم بگوییم که ویژگی خاص آیت‌الله معرفت چیست، باید گفت: ایشان بنیان علوم قرآنی جامع و نوین در حوزه علمیه شیعه را در حوزه قم در قبال جریان مشابه در جهان اهل سنت پایه‌ریزی کردند و این کار باعث شد حوزه علمیه قم امروزه تبدیل به قطب علوم قرآنی در جهان باشد و هر کسی بخواهد در علوم قرآنی پژوهشی انجام دهد حتماً باید به قم سر بزند.

وی افزود: آیت‌الله معرفت امروز تبدیل به یک جریان شده و ده‌ها شخصیت در عرصه علوم قرآنی تربیت شده و حوزه علمیه قم در این عرصه حرف برای گفتن دارد.

حجت‌الاسلام معرفت در ادامه خاطرنشان کرد: ویژگی‌های آثار آیت‌الله معرفت عبارتست از مسئله‌محور و نیازمحور بودن؛ مکتب‌گرایی و مکتب‌اندیشی؛ تقریب‌گرا؛ آزاداندیشی و نواندیشی. خاطرنشان می‌شود، آیت‌الله رجبى، عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه و رئیس این کمیسیون هم در ادامه گفت: شبهه تحریف به هیچ عنوان در مورد قرآن کریم صدق نمی‌کند، چون قرآن کاملاً در زمان رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم جمع‌آوری شده بود و اساساً این شبهه مطرح شده علیه شیعه جایگاهی ندارد.

در کمیسیون علوم قرآن و تفسیر بررسی شد

جایگاه تفسیر و علوم قرآن در حوزه علمیه قم

معرفت سال ۱۳۰۹شمسی در کربلا متولد شد، پدرش شیخ علی فرزند میرزا محمد از خطبای بنام کربلا در آن دوران بود و مادرش نیز سیده‌زهدا دختر سید هاشم تاجر رشتی بود که در کربلا ساکن شده و در سال ۱۳۶۳شمسی وفات یافت و همان‌جا دفن گردید.

وی گفت: خاندان معرفت همه اهل علم و تقوا بوده و در این زمینه سابقه‌ای ۴۰۰ ساله داشتند و همگی فرزندان عبدالعالی میسی